

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Ing. O. K.**, bývajúcej v B., proti žalovanej **S., a.s.** so sídlom v B., IČO: X., o **určenie neplatnosti právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 22 C 137/1994, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 5. mája 2009 sp. zn. 24 Co 29/2009, takto

r o z h o d o l :

Konanie o dovolaní **z a s t a v u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava rozsudkom z 13. októbra 2008 č.k. 22 C 137/1994-335 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti zmluvy z 1. júla 1992 o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobkyne v katastrálnom území S. zapísaným na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. – kaštieľ súpisné č. X. vo výmere X. m² a parcela č. X. – ostatná plocha vo výmere X. m², ktorú registrovalo Štátne notárstvo v Trnave rozhodnutím z 9. októbra 1992 sp. zn. R.. Žalobkyňu zaviazal nahradiť žalovanej trov konania. Súd prvého stupňa odôvodnil zamietnutie žaloby predovšetkým tým, že žalobkyňa nepreukázala existenciu jej naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O.s.p.). Určenie neplatnosti záložnej zmluvy malo v danom prípade povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je. Podaná žaloba nie je procesne prípustným nástrojom riešenia spornosti, lebo ňou požadovaným určením by sa spornosť vzťahu účastníkov konania neodstránila.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trnave rozsudkom z 5. mája 2009 sp. zn. 24 Co 29/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.). Žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním (č.l. 363 spisu), ktoré bolo vyhotovené 20. augusta 2009, na pošte podané 24. augusta 2009 a Okresnému súdu Trnava doručené 26. augusta 2009. Uviedla v ňom, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), konkrétne v otázke existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. V čase podania žaloby bol tento jej záujem jednoznačne daný, súdy to však nezohľadnili. Rozhodli so značným časovým odstupom, nevykonali dostatočné dokazovanie, nevzali na zreteľ podstatné okolnosti vyplývajúce z posudku grafológa. V konaní postupovali neobjektívne a jednostranne zvýhodňovali žalovanú. Z týchto dôvodov žalobkyňa žiadala, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni 2 833 333 € s príslušenstvom a tiež náhradou trov konania. Na základe výzvy súdu žalobkyňa zaplatila súdny poplatok za dovolanie (č.l. 376 spisu).

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že tento opravný prostriedok žalobkyne smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustný (§ 236 až § 238 O.s.p.); navyše je podaný oneskorene – po uplynutí zákonnej lehoty na podanie dovolania (§ 240 ods. 1 O.s.p.).

Okresný súd Trnava uznesením z 23. apríla 2010 č.k. 22 C 137/1994-395 žalobkyňu vyzval, aby v lehote 10 dní doplnila dovolanie. Poučil ju, že ako dovolateľka bez právnického vzdelania musí byť v dovolacom konaní zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), a že za podmienok uvedených v § 30 O.s.p. jej môže byť ustanovený zástupca pre dovolacie konanie súdom. V nadväznosti na to ju vyzval, aby sa v uvedenej lehote dala zastúpiť advokátom. Toto uznesenie prevzala žalobkyňa 7. mája 2010.

Žalobkyňa v podaní zo 14. mája 2010 (č.l. 398 spisu) uviedla, že v prílohe zasiela v stanovenej lehote 10 dní „úpravu návrhu podania na obnovu konania“ s tým, že „nedopatrením sa stalo, že bolo písané dovolanie“. Ako príloha uvedeného podania je v spise založený procesný úkon žalobkyne zo 14. mája 2010 označený ako „Rozsudok Krajského

súdu v Trnave sp. zn. 24 Co 29/2009-357 z 5. mája 2009 – OBNOVA KONANIA – doplnenie do spisu“. Žalobkyňa v ňom medziiným uviedla, že proti označenému rozsudku odvolacieho súdu podala návrh na obnovu konania a len „prepísanou chybou toto podanie nazvala dovolaním, v skutočnosti sa jedná o obnovu konania“. Poukázala na § 230 O.s.p. a zdôraznila, že po doručení uvedeného rozsudku odvolacieho súdu sa dozvedela o skutočnostiach a dôkazoch, ktoré ako účastníčka konania nemohla bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní. Uviedla, že v plnom rozsahu „sa pridrižiava svojho podania obnovy konania zo dňa 20. augusta 2009, odoslané 24. augusta 2009 a doručené na Okresný súd Trnava dňa 26. augusta 2009, nazvaného zrejmu chybou ako dovolanie“. V ďalšom texte tohto podania „upresnila nové skutočnosti, ktoré sú spôsobilé privodiť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci“. V závere podania žiadala povoliť obnovu konania vo veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 24 Co 29/2009 s tým, že neskôr bude jej žalobe vyhovené.

So zreteľom na individuálne okolnosti tejto veci bolo potrebné vyriešiť najskôr otázku, o aký opravný prostriedok žalobkyne ide. Najvyšší súd Slovenskej republiky pri právnej klasifikácii podania žalobkyne založeného na čl. 363 spisu vychádzal predovšetkým z § 41 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený. V tomto ustanovení Občianskeho súdneho poriadku ide o dôležité interpretačné pravidlo, ktorého zmyslom je posúdiť podanie tak, aby jeho výklad zodpovedal skutočnej vôli konajúcej osoby v čase urobenia tohto úkonu. Pri posudzovaní procesného úkonu účastníka konania podľa jeho obsahu nemôže súd určitému úkonu dávať iný význam, než ktorý zodpovedá obsahu úkonu, jeho vnútornej skladbe, logike, zvolenej argumentácii, v úkone použitým výrazovým prostriedkom a celkovému zmyslu úkonu účastníka. Ak nastane situácia, pri ktorej je potrebné skúmať otázku, či existuje rozpor medzi prejavom účastníka urobeným v úkone a jeho vôľou, je potrebné akcentovať objektívne hľadisko. Aplikujúc toto hľadisko treba mať pri posudzovaní procesného úkonu účastníka podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.) na zreteli to, ako v ňom bola navonok (objektívne) prejavovaná vôľa konajúceho, nie to, či je subjektívne (zo subjektívneho aspektu účastníka) zhoda medzi navonok urobeným procesným úkonom a vnútornou vôľou toho, kto úkon urobil. Ani podstatný omyl účastníka medzi tým, čo procesným úkonom prejavil, a tým, čo ním prejavil chcel, nemá na účinnosť už urobeného procesného úkonu žiadny vplyv.

V preskúmvanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky pri riešení otázky, o aký opravný prostriedok žalobkyne ide v prípade jej procesného úkonu založeného v spise na č.l. 363 vychádzal z toho, že tento úkon žalobkyňa označila výslovne ako *dovolanie*. V ňom jednoznačne a úplne zrozumiteľne uviedla (aj s poukazom na konkrétne ustanovenie zákona), že uplatňuje *dovolací* dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., teda to, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Aj v texte tohto podania na viacerých miestach spomenula, že podáva *dovolanie*. Pre prípad, že *dovolací* súd uzná vadu rozsudku žiadala, aby zmenil napadnutý rozsudok v zmysle záväzného názoru *dovolacieho* súdu. Vnútorná skladba tohto podania, žalobkyňou zvolené formulácie a tiež jej argumentácia je typická pre *dovolanie*: žalobkyňa sa v ňom obracia na Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd *dovolací*, uplatňuje *dovolací* dôvod, od *dovolacieho* súdu neočakáva akési „obnovenie“ konania, ale jeho meritórne rozhodnutie. Rovnako odôvodnenie tohto podania je typické pre *dovolanie* – žalobkyňa tvrdí, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a kriticky sa vyjadruje o vykonanom dokazovaní a vyhodnotení vykonaných dôkazov (nepoukazuje na to, že po právoplatnom skončení veci vyšli najavo skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní, alebo že už možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní). Príznačný pre *dovolanie* je aj následný postup žalobkyne, ktorá na základe výzvy súdu zaplatila súdny poplatok za *dovolanie* (č.l. 370, 376 spisu) a v podaní z 12. novembra 2009 na č.l. 379 spisu sa vyjadрила, že poplatok za *dovolanie* jej zatiaľ nebol vrátený ... a že žiada „v *dovolaní* na Najvyššom súde konať“.

Z obsahu podania žalobkyne na č.l. 363 O.s.p. vyplýva jednoznačne, bez akýchkoľvek vnútorných rozporov a protirečení, že predmetný opravný prostriedok je *dovolanie* (§ 236 a nasl. O.s.p.). Na tom, že ide o *dovolanie*, nemôže nič zmeniť okolnosť, že *dovolanie* žalobkyne nemalo v plnom rozsahu všetky zákonné náležitosti v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. Aj pri nedostatku týchto náležitostí nebolo možné mať žiadne pochybnosti o podstate predmetného procesného úkonu a o tom, že ide o *dovolanie*. Správnosť daného záveru nemôže spochybniť ani neskoršie tvrdenie žalobkyne, že v skutočnosti mala v úmysle podať nie *dovolanie*, ale návrh na obnovu konania a že k označeniu tohto opravného prostriedku ako *dovolanie* došlo len v dôsledku omylu, nedopatrenia alebo „pisárskej“ chyby. Treba si uvedomiť, že v podaní zo 14. mája 2010 (č.l. 398 spisu) žalobkyňa neprejavila vôľu napraviť nesprávne označenie svojho skoršieho procesného úkonu (č.l. 363 spisu), prípadne ho doplniť alebo spresniť; uvedeným neskorším podaním chcela skoršie podanie celkom nahradiť iným

procesným úkonom s odlišným obsahom, vnútornou skladbou, argumentáciou, tvrdeniami a procesnými účinkami. Procesný úkon, ktorý bol jednoznačne dovolaním a vyvolal účinky spojené s dovolaním, chcela neskorším podaním prekvalifikovať tak, akoby od počiatku išlo o návrh na obnovu konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval procesný úkon žalobkyne nachádzajúci sa na č.l. 363 spisu z objektívneho hľadiska. Vzal na zreteľ, ako bol navonok (v písomnej podobe) prejavovaný. Z dôvodov uvedených vyššie nemohol prihliadnuť na neskôr žalobkyňou tvrdený nesúlad medzi jej navonok urobeným procesným úkonom a vnútornou (žalobkyňou subjektívne tvrdenou) vôľou. Ani v prípade, že došlo k (tvrdenému) podstatnému omylu žalobkyne medzi tým, čo predmetným procesným úkonom prejavila, a tým, čo ním naozaj prejavovať chcela, nemôže mať jej omyl žiadny vplyv na účinnosť tohto procesného úkonu. Tým, že žalobkyňa podala na súde ňou zvolený opravný prostriedok (dovolanie) s ňou vymedzeným obsahom, sledovaným zámerom, použitou argumentáciou a formuláciami, boli vyvolané procesné účinky, spočívajúce medziiným v tom, že začalo dovolacie konanie. Tieto účinky nemôže žalobkyňa v preskúmvanej veci následne zmarovať účelovým tvrdením, že v skutočnosti nešlo o dovolanie, ale návrh na obnovu konania.

Po vyriešení právnej povahy opravného prostriedku žalobkyne založeného na č.l. 363 spisu pristúpil Najvyšší súd Slovenskej republiky k posúdeniu, či sú v dovolacom konaní splnené procesné predpoklady vecného preskúmania dovolania žalobkyne.

V zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Uvedené ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa; dovolací súd je pritom povinný skúmať (preverovať), či táto podmienka je splnená.

V danom prípade dovolateľka nezaložila do spisu doklad o jej právnickom vzdelaní a napriek výzve nepredložila súdu plnú moc, ktorou by preukázala, že v dovolacom konaní je zastúpená advokátom. Ani po poučení nevyužila možnosť, na ktorú ju upozornil súd, a nepožiadala ho o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov. V dôsledku nerešpektovania súdnej výzvy dovolateľkou zostal nedostatok vyššie uvedenej osobitnej podmienky dovolacieho konania neodstránený.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O.s.p.) konanie o dovolaní žalobkyne zastavil (§ 243c O.s.p. v spojení s § 241 ods. 1 O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p.), pričom sa nezaoberal otázkou, či je dovolanie podané včas alebo či je procesne prípustné a dôvodné.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 146 ods. 2 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková